

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 95

číslo: 8

22. února 2015

Cena: 8 Kč

K zahájení a charakteru postního času

Vcházíme jako církev i jako jednotlivci do postního času, který je přípravou na nejvýznamnější svátky celého církevního roku - Velikonoce. Postní (před)velikonoční období je časově ohraničenou dobou čtyřiceti dnů. Má tedy svůj konec, závěr a zacílení.

Zřetelně je tak vyjádřeno, že strádání a nedostatek, spojované s touto dobou, není tím konečným. Tímto takto symbolicky vymezeným postním časem se přibližujeme k velikonoční radosti a plnosti života s Ježíšem Kristem. Jestliže čtyřicetidenní půst vyústí do Velkého pátku - utrpení Páně, pak z Kristova vzkříšení,

slaveného na Hod Boží velikonoční, vychází a odvíjí se následující doba padesátidenní radosti a očekávání blízkosti Ducha svatého. Půst nemá být předně „soustředěním na sebe“, ale v jeho centru je Ježíšův příběh a velikonoční události jeho utrpení a vykolení.

Ve staré církvi byly zachovávány dva postní dny - středa a pátek, jak dokládá již spis Didaché (8,1), psaný kolem roku 100 - 130. Tyto dva dny odkazují na Ježíšův příběh utrpení. Nahrazují tak jiné dva židovské postní dny - pondělí a čtvrtek, vztahující se k Mojžíšovi, který vystoupil na horu Sinaj podle tradice v pon-

dělí a ve čtvrtek z ní sestoupil. Středa byla křesťany zvolena proto, neboť se ve středu nepřátelé smluvili, že Ježíše usmrtí, a Jidáš ho zradil (Mt 26,15). A v pátek Ježíš trpěl a zemřel na kříži, byl z něho snat a položen do hrobu (L 23,54). Tato praxe dvou postních dnů v týdnu se udržela v pravoslavné církvi.

V rámci celého roku vynikají dva hlavní postní dny, které rámuji, či přesněji vyznačují, jako dva hlavní body celou postní dobu od jejího zahájení až do jejího vyústění.

Jsou jimi - Popeleční středa, nazvaná podle užití biblického symbolu popela v kajících obřa-

dech - a tím druhým je Velký pátek. Tyto dva dny, a především Velký pátek, by měl být zachovávan jako skutečně postní den i věřícími husitské církve.

Středem a základním obsahem postní doby je podle svědectví Písma svatého Ježíšova cesta vykolení, kterou podstoupil pro nás.

Spatřujeme Ježíše přemáhajícího Pokušitele (1 J 3,8), poznáváme jeho odvážnost v nehlubší úzkosti (J 12,27), máme před očima jeho důstojnost v ponižování (J 19,5), setkáváme se s jeho láskou uprostřed nenávisť (L 23,34) a vidíme jeho odevzdanou důvěru v opuštěnosti lidmi

i Bohem Otcem (Mk 15,34).

Postní čas je pro nás ve vztahu k Ježíšovi a jeho příběhu zvláštní příležitostí k sebezpytování, k ponoření se do nitra, k pokání z našeho sobectví, k prohlubování modlitby a obnovování vztahu víry. Jako v prvních staletích církve i dnes je časem intenzivní přípravy katechumenů na přijetí svátostí křtu, biřmování a večere Páně. Je pro nás i příležitostí k dobročinnosti a projevení toho, že nelepíme na vnějších věcech.

K zahájení postní doby k nám zaznívá z epištoly upozornění apoštola, abychom „Boží milost nepřijímali naprázdno“, a povzbuzení, že „nyní je čas příhodný“ (2 K 6,2).

Tomáš Butta
patriarcha

Otevři zahradu rajskou

Proba „Otevři zahradu rajskou“ je převzata z modlitby slavného Sugera, opata kláštera Saint Denis u Paříže. Národní galerie v Praze zve jejím prostřednictvím k návštěvě jedinečné výstavy raně středověkého umění „Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800 – 1300“.

Dosud nikdy se u nás nepodařilo shromáždit vybraná díla dané epochy v takovémto počtu, a především v takové kvalitě. Na dvě stě padesát exponátů svezných z celého Česka a ze šesti dalších zemí dokumentuje materiální a duchovní kulturu tehdejší střední Evropy.

Výstava prostřednictvím exponátů z oblastí užitého umění, sochařství, knižní malby a architektury prezentuje vysokou kulturu benediktinského řádu v raném středověku. Některé předměty opustily u příležitosti pražské výstavy klášterní pokladnice vůbec poprvé.

„Podařilo se nám do Prahy přivést poklady, které se jinak vůbec nepůjčují, například zlatý kalich z kláštera v Tynci u Krakova, nejstarší svého druhu v Polsku,“ připomíná hlavní kurátor výstavy Vít Vlnas. Výstavu uspořádala Národní galerie v Praze ve spolupráci s Akademií věd ČR a Univerzitou Karlovou za podpory Metropolitní kapituly u sv. Víta v Praze, Národního muzea a Správy Pražského hradu. Můžete ji zhlédnout ve Valdštejnské jízdárně až do 15. března.

80 let náboženské obce ve Zlíně

Ohnisky Církve československé (ČČS) v jejich počátcích byly na východní Moravě především Kroměříž a Uherský Brod. Na Zlínsku se při sčítání obyvatel v roce 1921 k ČČS přihlásilo několik desítek osob. První československé bohoslužby se konaly ve Fryštáku (květen 1921), Zlíně (červenec 1921 na náměstí) a ve Vizovicích (březen 1922). V roce 1924 byl ve Zlíně ustaven místní výbor církve. V samotném Zlíně se k ČČS v roce 1930 hlásilo už přes 900 osob.

Samostatná náboženská obec ve Zlíně byla ustavena v únoru 1935. Farnost téhož roku získala vlastního faráře Ferdinanda Valíka i stálou bohoslužebnou místnost. Její zajištění bylo velkou starostí od počátku činnosti církve, která bohoslužby sloužila v tělocvičnách, v sokolovně, od počátku 30. let na zámku. Až v roce 1935 získala náboženská obec kreslírnou bývalé Komenského školy, kterou upravila na Husovu síň.

Toto řešení bylo chápáno jako provizorní, cílem byla výstavba vlastního

chrámu. V roce 1932 byl zřízen stavební fond a od roku 1935 hledáno stavební místo. Zlínská radnice navrhla, aby náboženská obec vystavěla kostel spolu s evangelíky, jejichž počet ve městě také sílil. K tomu sice nedošlo, ale například již v červnu 1937 náboženská obec sjednala pro slavnost biřmování s účastí moravského biskupa R. Stejskala zapůjčení evangelického kostela, který byl dle projektu architekta Vladimíra Karlíka právě dostavěn.

Těžké chvíle zažívala farnost za okupace. V létě 1939 musela ze dne na den vyklidit Husovu síň pro potřeby hospodářského úřadu. Bohoslužby se pak konaly v Masarykových školách a po jejich zákazu (1943) na různých místech ve městě. V březnu 1943 byl navíc pro odbojovou činnost zatčen farář Valík. Náboženská obec se po osvobození pustila do nových jednání o vlastní kostel, pro který zhotovil plány architekt F. L. Gahura (1946). Stavba sboru však nebyla zařazena do plánu dvouletky, a proto byla odsunuta na neurčito.

Po jednání s evangelickou církví byla pro pravidelné bohoslužby získána sborová místnost (malý sál) evangelického kostela. Tam se husitské bohoslužby konají od roku 1947 dosud.

Touha po vlastním chrámu neopouštěla farnost ani později. V roce 1956 se nadějně rýsoval projekt Husova domu, který by sloužil i jako městská smuteční síň, město však návrh zamítlo. Farář Valík ještě sondařoval možnost stavby modlitebny na sídlišti Jižní Svahy, ale bezvýsledně. Husův sbor tak ve městě nikdy nevyrostl.

Náboženská obec přesto pilně pracovala a např. v 50. letech organizovala populární Večery duchovní hudby a Večery klidu, hudby a rozjímání. Pořady byly zakázány v roce 1956 s odůvodněním, že tato činnost církvi nepřísluší. V té době členská základna farnosti překročila 3000 osob. Brzy však státní ateistická propaganda uvedla do pohybu vlnu výstupů, která do roku 1960 ztenčila

Pokračování na str. 3

Duchovní obnova pro mládež

„Ta nejmocnější modlitba, která může vyprositi skoro všechny věci, a ten nejcennější skutek ze všech je takový, který vychází z oprostěné mysli. Čím oprostěnější, tím mocnější, cennější, užitečnější, chválnější a dokonalejší je modlitba i skutek. Oprostěná mysl zmůže všecko.“

Mistr Eckhart

Srdečně zveme na **duchovní obnovu pro mládež**, kterou opět po roce povede brněnský biskup Juraj Jordán Dovala. Víkendový duchovní program pro mladé lidi se uskuteční opět v **Brně, v církevním středisku Zahradu od pátku 6. do neděle 8. března**. Program se bude skládat z několika bloků různých druhů meditace a modliteb, z bloku chval a společných bohoslužeb. Protože se jedná o exercicie pro mladé lidi, nebude v prostoru mezi jednotlivými bloky vyžadováno silencium, aby měli účastníci možnost sdílet své duchovní i životní příběhy. Duchovní cvičení jsou organizována ve spolupráci mládežové organizace VIA FACTI a referátu duchovní péče o děti a mládež při naukovém odboru ÚR ČČSH a za laskavé podpory Brněnské diecéze ČČSH. Účastnický příspěvek zahrnující ubytová-

ní, stravu i program činí 500 Kč. Přihlášení spočívá v zaslání e-mailu nejpozději **do 28. února na adresu kristyna.mlynkova@ccsh.cz** a v **zaplacení zálohy 200 Kč** na účet VIA FACTI. V přihlašovací e-mailu je třeba uvést: jméno, příjmení, rok narození a telefonní číslo. Číslo účtu, na který je třeba zaslat zálohu, je: 2300371902/2010. Duchovní obnova nabízí komplexní víkendový program, proto je třeba se účastnit celého programu od začátku do konce. Doporučujeme neodkládat, pokud možno, příjezd do Brna na poslední chvíli. Je-li to jen trochu možné, přijďte tak, abyste měli čas se zabydlet v domě a vydechnout. Příjezd na místo se tedy doporučuje v pátek nejpozději v 17 h. Již první podvečer předpokládá vaši aktivní přítomnost.

Karolína Guhl a Kristýna Mlýnková

Pochopit se

Člověku je dnes smutno, křesťanovi obzvlášť, při veřejných diskusích přecházejících v hádky až urážky. Ještě nám dlouho bude trvat, než se dostaneme do Evropy, pokud jde o kulturu a věcnost dialogu. Dialog je především umění naslouchat protistraně se snahou pochopit druhého, ne naopak už předem protějšku za každou cenu oponovat, případně ho urazit, zesměšnit.

V jednom klášteře mohl pobýt kterýkoliv poutník, ale s podmínkou, že vyhraje polemiku s někým z kláštera. Prohraje-li, musí odejít.

V klášteře žili dva bratři. Starší byl učený, mladší spíše intelektuálně slabší, a navíc měl jen jedno oko. Jistý potulný mnich přišel poprosit o ubytování a podle zvyku vyzval k diskusi o vznešeném učení. Starší bratr pro zaneprázdnění poprosil mladšího o zástup. Po určité době neznámý mnich přišel ke staršímu bratrovi se slovy: „Tvůj bratr je úžasný chlapík. Porazil mě.“ „Oč šlo?“ „Tak tedy,“ vysvětloval cizinec, „nejdříve jsem zvedl jeden prst, znázorňující Boha. On zvedl dva prsty, označuje Boha a jeho učení. Zvedl jsem pak tři prsty, máje na mysli Boha, jeho učení a následovníky. Načež on napřáhl před sebe zatátou pěst, čímž naznačil, že vše pochází z jediného. Zvítězil a já nemám právo zde zůstat.“ S tím odešel.

„Kde je ten muž?“ přiběhl mladší bratr. „Přece jsi vyhrál!“ „Nevyhrál. Chci ho zabít.“ „Ale proč?“ zeptal se ho starší bratr. „Tak tedy, jen co mne upozoroval, zvedl jeden prst, aby mě urazil, že mám jen jedno oko. Protože byl hostem, chtěl jsem být zdvořilý, zvedl jsem dva prsty, blahopřeje mu, že má dvě oči. Ten nezdvorník však zvedl tři prsty na znamení, že máme oba tři oči. V té chvíli jsem se rozčílil a ukázal mu pěst, že ho zabiji, on ale utekl.“

Ke kterému z těchto diskutujících patřím já, ke kterému patří mnozí politikové a představitelé různých, někdy až pochybných stran či spolků, jimž biblicky můžeme říci „lži prorokové“? Na které si musíme dávat „jó pozor“?

-czka.

Stát si za svou vírou

V únoru 1962 podnikl americký kosmonaut John Glenn svůj první výlet do kosmického prostoru. Po více než 30 letech, v říjnu 1998, si cestu do světa beztlak zopakoval. Mezi oběma lety prošel svět obrovskou transformací. Lidé byli naplněni nadějí, že pokrok v kosmickém výzkumu a dalších oblastech vědy bude začátkem velké éry. A skutečně, změny byly překvapující. Svět se stal závislý na počítačích, mobilních a hlasových schránkách. K tomu jsme přidali optické kabely, digitální televizi, CD přehrávače, mikrovlnné trouby a další „užitečnosti“.

Velká část světa odložila dřívější hodnoty a přesvědčení. Toleruje se neslušné vyjadřování, nevěra a předmanželský pohlavní styk jsou normou. Nahota a hrubé násilí pronikly do médií a staly se každodenní součástí života, byl dán souhlas k ukončení života. Bůh byl vykázán z veřejného života. Stát si za tím, co je správné, je den ode dne těžší. Budou-li prudké změny pokračovat, za pár let se pro věřící může stát obrovským problémem svou křesťanskou víru žít. Je dobré se připravit. Nelze očekávat, že svět svůj tlak zmírní. Opak je skutečností. Musíme každodenně pracovat na tom, abychom svou víru, své vztahy prohlubovali. Bránit se zlému a nechabovat ve víře v to lepší. -czka

Z kazatelského plánu

První neděle postní

Pojďte, zaplesejme Hospodinu, oslavujme hlaholem skálu své spásy. Až mě bude volat, odpovím mu, v souzení s ním budu, ubráním ho, obdám ho slávou, dlouhých let dopřeji mu do sytosti. ŽALM 91,15-16

První čtení: Genesis 9,8-17

Tužby postní:

1. Abychom Boží království a jeho spravedlnost hledali, modleme se k Hospodinu.
2. Abychom svých hříchů litovali a své bližní nesoudili, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože, Výkupiteli, z vod potopy jsi zachránil vyvoleného Noema. Svěho Syna jsi uchránil před hříchem, když byl pokoušen na poušti. Obnov v nás milost, kterou jsi do nás vložil křtem. Ať tvoji andělé zůstávají s námi, aby síly zla nad námi neměly žádnou moc! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 1. Petrův 3,18-22

Evangelium: Marek 1,9-15

Verš k obětování: Žalm 91,2

Verše k požehnání: Žalm 91,11-12

Modlitba k požehnání:

Bože, Výkupiteli, chlebem a kalichem vína, které jsme právě přijali, posiluješ naši víru. Ved' nás, ať následujeme tvého Syna, který má slova věčného života! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 82, 235, 236, 179

Dva nebo tři?

„Kdekoli shromáždí se dva nebo tři ve jménu mém, tam já jsem prostřed nich.“ Podle jiných překladů „mezi nimi“ nebo „s nimi“: maličko posunutě úhly pohledu. „Kdekoli“ to je krásně neomezený počet možností: Nemusí to být v kostele, ale i tam to může být. „Ve jménu mém“ – nikoli jako zaklínadlo; nemusí být vysloveno, snad ani obrysově myšleno.

Jeden je málo, jeden se nemůže shromáždit; nicméně může vejít do komůrky své a tam se modlit k přítomnému Pánu. Jedna byla s Ježíšem sama u jeho hrobu Maria. Jeden byl s Ježíšem na cestě do Damašku, totiž Saul; jeho průvodci neměli podíl na tom setkání. Toto obrácení pozdějšího apoštola jsem kdesi uvnitř zpochybňoval. Pomohlo mi svědectví indického světce Sádhu Sundara Singha. Žil ještě za mého mládí. Jako šestnáctiletý prožil rovněž obrácení Kristem.

Dva se potkali s Ježíšem: učedníci jdoucí do Emaus. A v zavřené místnosti byli se vstoupivším Ježíšem též jeho učedníci. Jsou zaznamenána i další účastenství vzkříšeného Ježíše s jeho věrnými; za jeho předchozího života jich bylo bezpočet.

Nám nebylo dáno prožít přítomnost viditelného Ježíše.

Důraz na dva nebo tři – tedy na společenství. Jen tři? Jistě nikoli, avšak míněn je nepřilíh velký počet: Deset? Či dokonce dvacet? Asi jde o to, aby se všichni znali, byli jednoho ducha, jedné myslí. Dostalo se mi nejednou možnosti účasti na několikadenním Kirchentagu. Bylo tam na sta lidí. Byl Ježíš mezi nimi? Myslím si, že všeobecně ne; ale myslím si, že tam byl někde v malých skupenstvích i při vysluhování večere Páně, i když se účastníci navzájem neznali. Kristovu přítomnost, úměrnou hlubokosti prožívání, si oživuji v průběhu bohoslužebných shromáždění, zvláště při večeri Páně: „Kristus prostřed nás, s námi jest a povždy bude“. Je to naděje, nikoli jistota. Co nás posiluje, je víra, naděje a láska, to tré: ověřená jistota tam není.

Avšak Ježíš měl na mysli také a ještě něco jiného: totiž činorodost. Ze shromáždování v jeho jménu má cosi vzházet. Příklad mocný nad jiné: „Všichni, kteří přijali víru, drželi pevně pohromadě a měli všechno společné. Prodávali všechn svůj majetek a dělili ho mezi všechny, jak

kdo potřeboval.“ To se dařilo na čas v husitském Táboru a později děle v bratrském Kunvaldu. Rád připomínám Milíčův dům, kde v určitém rozmezí bylo něco takového možné. Bylo to skupenství lásky s Kristem uprostřed.

Přemítám o tom, jak a kde hledat způsoby podobného bytí pospolu dnes. Myslím si, že naše diakonie, ústavy pro děti, lidi postižené a staré jsou nadějně ostrůvky světla. Co je naopak stínem, a to převažujícím, jsou rozpory, neshody, nevěle, osočování. Co jsou platna vesla i plachta, dokud je člun připoután lanem k molu. Tentýž Ježíš, po němž toužíme, aby byl s námi, řekl: „Každé království proti sobě rozdělené pustne a domy padají jeden po druhém.“ Je to výstraha i napomenutí pro církve, která má být světlem světa.

V této chvíli a na tomto místě tvoříme my malé shromáždění v duchu Ježíše. Věřím, že on je mezi námi, nikoli jen tak, ale aby nám dával se svěřenými dary moudrost svíce, která svítí na svícnu do temnoty církve i světa. Amen.

Miroslav Matouš

Nad Písmem

NASTÁVÁ ČAS PŮSOBNÍ JEŽÍŠE

Mk 1,9-15

V těch dnech přišel Ježíš z Nazareta v Galileji a byl v Jordánu od Jana pokřtěn. Vtom, jak vystupoval z vody, uviděl nebesa rozevřená a Duchu, který jako holubice sestupuje na něj. A z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil.“ Mk 1,9-11

Středou tohoto týdne jsme vkročili do letošního postního času. Po 6 týdnech čteme z Markova evangelia znovu vyprávění o Ježíšově křtu (jako o 1. neděli po Zjevení). Tentokrát je zpráva rozšířena o další události, o pokušení na poušti a počátek Ježíšova zvěstování. Markův text je až nepříjemně stručný. Rádi bychom se dočetli podrobnosti celé důležité události počátku Ježíšova působení, ale naše zvědavost není ukojena. Ačkoliv by se v Judsku nebo v Galileji našla i jiná místa vhodná ke křtu, křtí Jan záměrně u Jordánu – řeky s hlubokým duchovním významem. Jordánem procházeli předkové, Izraelci, na území zaslíbené země a za času Jana Křtitele na tuto dávnou tradici navazovali, aby z hříchem narušeného života symbolicky i skutečně přešli ponořením do nové etapy svého života, do nové existence.

U Marka nečteme nic o podivuhodných událostech kolem Ježíšova narození, nic o nebeských zástupech, pastýřích ani mudrcích. Z galilejského Nazareta přichází jakýsi Ježíš, aby byl pokřtěn. Chybí Janovo zdráhání ho pokřtít nebo zřetelné označení Ježíše jako toho očekávaného. Otvírají se nebesa a Duch na Ježíše sestupuje, aniž si toho kdo všimne mimo toho, komu je to určeno. Boží hlas Ježíše neinformuje o jeho budoucích úkolech ani ho neposílá

na určité místo, jak to bývalo u povolání proroků. Zní jen slovo o vyvolání a o milovaném Synu. To stačí, Ježíš je plně vybaven pro svůj úkol a má autoritu, které se budou posluchači divit.

Nepočteme si podrobně ani o pokušení na poušti – jen, že tam Ježíš byl 40 dní. Jistě si připomínal, že dávní Izraelci putovali 40 let z egyptského otroctví a na poušti zažívali Boží blízkost, výchovu i zkoušky. Byl to čas odložení a zbavení se starých jistot a zvyků, čas nového začátku. Na to nyní Ježíš navázal. Zatímco putující Izraelci pokušení vícekrát podlehli, Ježíš nikoliv. Jeho pobyt mezi dravou zvěří může odkazovat buď na čas v ráji nebo na Izajášův obraz budoucího rajského souladu a harmonie (Izajáš 11,6-8).

Zmínka o tom, že ho obsluhovali andělé, poukazuje k vítězství nad pokušitelskou mocí. Ježíš je nám přiblížen jako nový Adam, který pokušení nepodleh, který obstál.

Končí čas působení Jana Křtitele, jedna z etap Božího plánu se uzavírá, nastává čas působení Ježíše. Podobně jako Jan vyzývá k pokání, ale už nevolá další lidi ke křtu, nýbrž k tomu, aby věřili evangelium, radostně zpráve, kterou on sám nese a kterou on sám zároveň je.

Přiblížilo se Boží království, které se v Ježíšovi stalo přítomností, i když pro mnohé zůstávalo skrytým. Naplnil se čas. Zdálo by se, že je všechno v pohodě, tak, jak to má být.

Naplnění času s sebou však nese naplno nevyslovenou výzvu pro ty, kdo po něm touží: Čiňte pokání (= změňte smýšlení) a věřte dobré zprávě. Nebuďte jen pozorovateli z povzdálí, ale změnou starého smýšlení v nové se staňte součástí toho nového. Nejde o změnu kvůli hrozičím trestu, ze strachu. Jde o změnu z radosti a touhy být u toho, při tom.

Vstoupili jsme nebo vstupujeme do postního času. Klademe si otázku, co to pro nás znamená a co bychom měli dělat. Máme se postit? Máme vynechat maso, máme omezit své stravovací návyky? Stačí to? Je to to, co od nás Bůh očekává?

Už staří proroci poukazovali na to, co je pravý půst před Bohem. Stačí si nalístovat 58. kapitolu Izajáše – starozákonní text pro letošní Popeleční střed.

Postíme se tak, aby bylo slyšet náš hlas na výšině (Izajáš 58,4)? Jsme ochotní k zásadní změně našeho smýšlení? Nebo necháme tento čas proplynout kolem nás, aniž bychom se jim nechali oslovit?

Alena Naimanová

*Laskavý Otče,
otevřel jsi nám postní čas, čas pro zamýšlení nad naším životem,
čas pro zkoumání našeho smýšlení a našich vztahů
s bližními i k tobě.*

Dáváš nám novou možnost nebýt jen pozorovateli, ale činiteli.

*Ty víš o naší slabosti ve vztahu k nám samým:
Náš hřích se nám zdá menší nežli ten u druhých lidí,
omluvitelnější, méně závažný.*

*Pomoz nám, abychom se znovu a upřímně
nad sebou zamysleli a nezůstali jen u zamýšlení,
nýbrž změnili své smýšlení i život. Amen.*

80 let...

Pokračování ze str. 1

členstvo na polovinu; v roce 1958 zanikla školní výuka náboženství. Mocensky byly zasaženy bohoslužby ve Fryštáku, které se už nepodařilo v plném rozsahu obnovit. Do začátku 70. let také skončily bohoslužby v Březnici.

Po úmrtí faráře Valíka (1973) se novým farářem (od léta 1974) stal Ladislav Kopecký. Nový duch zavládl v ekumenické spolupráci zejména s evangelickým farářem Miloslavem Hájkem: L. Kopecký občas vykonával evangelickou bohoslužbu a naopak M. Hájek posloužil husitům. Obdobná spolupráce byla později navázána s baptisty. V 70. a 80. letech se rozvinula pastorační péče o nejstarší generaci v domovech důchodců ve

Zlíně, Fryštáku a Lukově, obohacena po roce 1989 pobožnostmi.

V roce 1996 získala obec zázemí koupí půldomku na Štefánikově ulici, který se stal novým sídlem farního úřadu. Je to vůbec první a jediná nemovitost, kterou náboženská obec ve své historii získala.

Výraznou osobností farnosti se po roce 1990 stal emeritní farář a básník Zdeněk Svoboda. Po úmrtí faráře Kopeckého na jaře 2007 byla farnost čtyři roky administrována z Kvasic, než byl jako její třetí farář roku 2011 instalován dr. Zdeněk Kovalčík. S ním si zlínská náboženská obec v letošním jubilejním husovském roce připomíná 80 let své existence.

Marcel Sladkowski

Vzpomínka na prof. Aloise Tuháčka

V únoru tohoto roku uplynulo 70 let od úmrtí jednoho ze zakladatelů Církve československé (husitské) a sloupů liturgické tvorby naší církve prof. Aloise Tuháčka, který zahynul během nacistického věznění.

Z pozice římskokatolického laika sledoval ještě před založením Církve československé (husitské) snahy reformního duchovenstva. Hned v lednu 1920 nabídl své služby nově ustavené církvi. Karlu Farskému v této souvislosti napsal: „*Těší mne, že slyším a čtu o Vašem úsilí. Měl jsem Vás rád, co jsem Vás poznal, ale dnes si Vás ještě více vážím... S Vámi jsme všichni ti, komu není náboženství prázdnou pověrou a kdož nemohou souhlasit s tím, co hrozného se s Kristovým učením kdy událo, zvláště za války! Kdybyste potřeboval mé práce, dávám se k dispozici. Rozumím liturgickým věcem podobně tak*

výboru, jehož byl členem, se konaly v jeho bytě v Dobrovského ulici č. p. 12. Na konci roku 1920 byl zvolen prvním předsedou náboženské obce Plzeň-západ. Po vysvěcení na kněze v květnu 1921 konal československé bohoslužby a přednášel nejen na Plzeňsku, ale rovněž na Klatovsku a Domažlicku.

Na celocírkevní úrovni se středem jeho zájmu stala zejména liturgická tvorba. Už na I. valném církevním sjezdu v lednu 1921 nastínil základní liturgické směrnice CČS(H). Jeho práce na tomto poli byla korunována na počátku čtyřicátých let vydáním tří částí Bohoslužebné knihy CČS.

Své dílo směřoval od povrchní pompéznosti k prohloubení zbožnosti: „*Střežte se z našich obřadů učinit odřehovačky,*“ zaznívá při jedné z jeho četných přednášek. A druhým dechem dodává: „*Kdybychom si upravili obřady, nevíme jak krásně, kdybychom učinili své krédo nevíme jak vznešené a čisté, není nám to nic platné, nebudeme-li mít obětavé služby Páně.*“

Profesorovo zatčení 28. dubna 1944 sice mnohé zasáhlo, ale vzhledem k jeho životním postojům nepřekvapilo. I s manželkou byl převezen na plzeňské gestapo. Od 23. května 1944, kdy byl umístěn v pražské pankráčské věznici, se připravoval na soud. Ten jej za poslech a rozšiřování zpráv zahraničního rozhlasu a zakázanou manipulaci s rozhlasovými aparáty (montování zařízení na příjem krátkých vln) odsoudil 8. června 1944 k patnácti letům káznice. (Stejným soudem byla na tři roky odsouzena i manželka Marie. Domů se vrátila 17. května 1945.) Trest si odpykával v Gollnově u Štětína. Fronta se však přibližovala a v únoru 1945 musela být káznice evakuována. Během transportu vězňů do Hamburku utrpěl profesor Tuháček zranění. Absence zdravotní péče, kruté zacházení a nepříznivé klimatické podmínky vykonaly své.

Dne 16. února 1945 v 15.45 hod. umírá v hamburském lazaretu na otravu krve. Jeho ostatky byly uloženy na neznámém místě na rozlehlém hřbitově v Hamburku-Ohlsdorfu.

Martin Jindra

jako Vy (nepochybuje o tom, předsvědčil byste se!) a už jsem dávno zamýšlel podniknout básnický překlad misálu a některých partií neb celého breviáře do češtiny – chcete-li, pomohu Vám. Zvláště krásnou typografickou výpravu bych také svedl... I jinak bych Vám rád pomáhal různými články v našich (národně demokratických) listech.“

Cesta od slov k činům byla kratičká. Bratr prof. Tuháček se významně podílel na formování náboženské obce CČS(H) Plzeň-západ. Pracovní schůzky přípravného

Metodické materiály k MJH

Milé sestry a milí bratři, pro tento rok vytvořili metodici Ústřední duchovní péče materiály s tematikou Mistra Jana Husa k příležitosti 600. výročí jeho mučednické smrti. Práce metodiků Vám bude v následujících několika číslech představena.

V případě zájmu o tyto materiály navštivte stránky www.ccsch.cz, kde na stránkách naukového odboru v sekci metodici ÚDP naleznete vše potřebné, nebo kontaktujte naukový odbor na tel. číslech 220 398 113 a 720 404 778. Materiály Vám rádi zašleme.KG

ELEMENTÁRIA MISTR JAN HUS
Elementária, čili základní pojmy, mají za cíl přiblížit studentům středních škol myšlenkový svět pozdně středověké Evropy, ve kterém žil Mistr Jan Hus, a pomoci jim pochopit vznik a význam tradice české reformace. *Základem této didaktické pomůcky je powerpointová prezentace,* která prostřednictvím srozumitelného textu o Janu Husovi a jeho době interpretuje náboženské pojmy současným civilním jazykem. Je *doprovázena* volně dostupnými *ilustračními fotografiemi,* které vytvářejí vhodnou vizuální orientaci v tématu. V textu jsou intuitivně zvýrazněny pojmy, které potřebují civilní či chtě-li sekulární interpretaci, neboť

nejdou pro dnešního mladého člověka, který nežije v církvi, srozumitelně – např. svátost, svatokupectví, podobojí, kacířství, hřích. Tyto pojmy jsou v druhé části prezentace za obrazového doprovodu definovány tak, aby student porozuměl nejen pojmu, ale i jeho účelu v rámci husovského tématu. Studenti si mohou při čtení základního textu poznamenat také další pojmy, kterým nerozumí; po ukončení prezentace je vhodné se studenty jejich vlastní postřehy a otázky, které si zapsali, probrat, vyložit a diskutovat o nich. Elementária mají sloužit teenagerům k představení Husovy osobnosti a záměru jeho myšlení a konání v rámci středověkého paradigmatu, v kontextu myšlení dnešního. *Doporučuji duchovním tuto prezentaci nabízet ve školách formou vstupu do výuky v rámci studia dějepisu nebo společenské výchovy. Přeji všem služebníkům Církve československé husitské mnoho úspěchů v misijní činnosti v roce 2015.*

Mgr. Tomáš Procházka,
metodik pro duchovní péči
a farář z Plzně

VYUČOVACÍ HODINA MISTR JAN HUS
Hlavní myšlenkou tohoto metodického materiálu je, že v životě jsme stavěni před mnohá rozhodnutí. Není vždy lehké se správně rozhodnout. Kromě Desatera jako značek

na našich životních cestách máme i svědky víry, kteří pro nás mohou být inspirací a vzorem pro to nebýt se. *Metodický materiál je určen pro děti 1. a 2. stupně základních škol a nižších ročníků gymnázia.* Mou snahou je *seznámit žáky se životem Mistra Jana Husa, pochopit, z čeho vycházel, o co mu v životě i v jeho dílech šlo, seznámit se s místy jeho působení a cestou do Kostnice.* Snažit se vzbudit zájem o další získávání informací a vytvoření si vlastního názoru a zamýšlení se nad Husovým poselstvím pro dnešního člověka. Materiál obsahuje *powerpointovou prezentaci, přehled poznámek k výkladu* (které si každý může přizpůsobit své skupině žáků), *pracovní list* (prázdný ke kopírování i vyplněný pro kontrolu učitele), *pišeň Richarda Pachmana Neodvolám* a některé *citáty z díla Mistra Jana.* Pozornost, prosím, věnujte návrhu struktury hodiny, v níž jsou obsaženy i hry aj. Powerpointová prezentace se žákům pouští v průběhu výkladu. Nemusí se pouštět celá, jen to, co chcete studentům sdělit. Prezentace se dotýká i pozdějších husitských válek a jsou v ní i dětské kresby a malby. Žáci by měli mít možnost vyjádřit názory. Navrhuji pustit píseň R. Pachmana až na úplný závěr jako shrnutí, zopakování toho nejdůležitějšího a zakončení výkladu.

Mgr. Zuzana Kalenská,
metodička pro vyučování
náboženství a farářka v Tachově

Paměť národa v Novém Městě nad Metují

Dne 15. ledna se při příležitosti slavnostního otevření výstavy „**Církev československá (husitská) v protinacistickém odboji**“ konaly v Husově sboru v Novém Městě nad Metují přednášky našeho bratra archiváře Martina Jindra a člena Konfederace politických vězňů Reného Dlouhého.

Přestože se ze strany novoměstské sestry duchovní Petry Tamchynové a místní rady starších jednalo o první setkání zaměřené na naši novodobou historii, zájem posluchačů všech věkových kategorií byl značný. Mezi účastníky nechyběla ani dcera bratra faráře Josefa Kosinky, který v červenci 1974 zemřel za nevyjasněných okolností v komunistickém vězení. Debatovalo a vzpomínalo se až do pozdních večerních hodin.

Martin Jindra

Husův Areopág - únor 1415

„Děsivý a vsudypřítomný i drsný je kacíř lovíci a ujařmující nevinné,“ pravil kdosi kdesi.

Leden až březen probíhal ve znamení zápasu papeže Jana XXIII. o vlastní prestiž a zachování autority „garanta“ koncilu. 1. února 1415 svatořečil Jan XXIII. švédskou světici Brigitu; na Hromnice světil svíce. Vztah mezi ním a Zikmundem byl přesto stále horší. Do Kostnice se sjížděli další účastníci. Přijel i pražský inkvizitor Mikuláš, který před kardinálem d'Aillym vypověděl, že Hus přicestoval do Kostnice pod tlakem Václava IV. To jen utvrdilo Husovy odpůrce v názoru, že český mistr-wyclifista bojuje spíše za světského panovníka, nežli za moc duchovního pastýře. Nezapomeňme, že dobová duchovní moc odvozovala svoji autoritu z faktu, že Bůh Stvořitel předal své Stvoření (zemi) Synovi, jehož nástupcem se stal první povoláný apoštol, Petr. Podle tradice římské církve byl Petr prvním „papežem“. Proti tomuto ultramontanistickému názoru se stavěli světští teologové, kteří ve službách králů (či samotného císaře) opět teologicky dokazovali, že vše, co náleží do řádu Stvoření, patří světskému panovníkovi! A důvod? Prvním Bohem stvořeným člověkem byl Adam, který nebyl knězem, ale za to byl „správcem“ (rozuměj „králem“) zahrady Eden.

Jak vidíme, boj o tzv. investituru probíhal prostřednictvím teologických argumentů, neboť teologie byla stále

ještě vnímána jako „královna věd“. Proti Husovi dobře věděli, že pokud se jim podaří očermit Husa z toho, že je vlastně „agentem“ Václava IV. (a tudíž světské moci!), bude jeho případ koncilními otci vnímán jako zvláště odporný a odsouzeníhodný. Ani Jan Hus nelenil. V této době byl již vězněn v dominikánském vězení. Měl za sebou několik měsíců kruté doby vážných zdravotních potíží: horečky, střevní potíže, problémy se žlučovými kameny. Ty vzbudily takovou obavu o jeho zdraví, že k Husovi byl zavolán sám papežský lékař.

Přes všechny zdravotní trable napíše Jan Hus v polovině ledna poučení *O pokání* a na přelomu února a března dokončí spis *O třech nepřátelích*. Robertovi, jednomu z korektních a slušných žalářníků, Jan Hus napíše a věnuje spisek *O smrtelném hříchu* a *O manželství*. Na začátku března následoval Husův plně pravověrný spis *O svátosti těla a krve Páně*.

Jeho vězňitelé zatím řeší jiné důležité věci. Jan XXIII., který se rozkmotřil se Zikmundem, slibuje, že je ochoten podrobit se za určitých podmínek císaři a vzdát se papežské tiáry. Boj mezi ním a Zikmundem ale neustává. Do toho přijíždí do Kostnice Jean Charlier Gerson, rektor univerzity pařížské (Sorbonna), kterého lze označit za jednoho z hlavních hybatelů nejen koncilu, ale i „procesu

Pokračování na str. 4

ZPRÁVY

Stejně jako jeho předchůdci Benedikt XVI. a Jan Pavel II. navštívil i papež František Izrael. Během své návštěvy v květnu 2014 zejména vyzýval všechny tři monoteistická náboženství, jež mají v Jeruzalémě svá svatá místa, k dialogu a zdůrazňoval univerzální náboženskou a kulturní hodnotu Jeruzaléma. Papež František se setkal nejen s prezidentem Šimonem Peresem krátce před završením jeho mandátu, ale také s jeruzalémským muftím, vrchním rabínem či představiteli koptské církve, pomodlil se u Zdi nářků a navštívil Herzlův vrch i další zásadní místa Izraele. Návštěvu zakončil v místech Kristovy poslední večeře odsloužením mše, která podle papežových slov symbolizuje „sdílení, bratrství, harmonii a mír“. Krásné, někdy vážné až dojemné a někdy humorózní záběry z jeho návštěvy, které pořídilo několik vynikajících fotografů, jsou až do konce února k vidění v Týnském chrámu, později pak v dalších katolických kostelech po celé ČR.

Z webových stránek Velvyslanectví Státu Izrael v ČR; autoři snímků: Haim Zachon a Avi Ohayon.

red

Slavnostní setkání k TGM

Při příležitosti letošního 165. výročí narození Tomáše Garrigua Masaryka se koná v rámci projektu „Naše a evropská společnost“ tradiční slavnostní setkání.

Letošní setkání proběhne pod záštitou předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Jana Hamáčka v budově Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v Praze 1, Sněmovní ul. 1 ve čtvrtek 5. března od 16 hodin.

V PROGRAMU:

• Pozdravy, projevy

ThDr. Tomáš Butta, Th.D., patriarcha Jan Hamáček, předseda Poslanecké sněmovny PČR

Doc. ThDr. David Tonzar, Th.D., pražský biskup CČSH

• Přednášky

Zdeněk V. David, Ph.D., Senior Scholar, Woodrow Wilson International Center for Scholars, Washington D.C., USA:

„Masarykův pohled na českou reformaci“

Doc. ThDr. Jiří Vogel, Th.D., proděkan HTF UK:

„Masaryk a Hus – pohled teologický“

• **Vystoupení hudebního souboru Dyškanti**, zaměřeného ve svém repertoáru na duchovní hudbu zvláště 15. a 16. století, umělecký vedoucí PhDr. Martin Horyna, Ph.D.

• Diskuse

Potvrďte, prosíme, svoji účast do 26. února na adresu Kulturní rada CČSH, ThDr. Jiří Vaníček, Wuch-

terlova 5, 160 00 Praha 6 či elektronicky na: jiri.vanicek@ccsh.cz

Kontaktní telefon: 220 398 108

Doporučujeme Váš příchod do recepcie od 15.15 hodin.

red

Přednáška na Vinohradech

11. března od 18 h proběhne ve vinohradském sboru přednáška ThDr. Jaroslava Hrdličky: **Mistr Jan Hus a husitství v díle historika prof. Rudolfa Urbánka**. (Husův sbor na Vinohradech, Dykova 1, Praha 10, Farského sál; Vstup volný.)

NO

Vzpomínka na bratra Valíčka
Dne 14. února uplynuly dva roky od úmrtí bratra faráře Vladimíra Valíčka, který sloužil v náboženských obcích České Budějovice a Husinec - Prachatice.

Vzpomínáme na něj jako na člověka pracovitého, čestného a pokorného, který vždy pomohl radou a vřelým slovem. Mnohé z nás obohatil svými znalostmi Písma, našich dějin a zvláště studiem odkazu M. J. Husa.

RST České Budějovice a rodina

Vzpomínka na bratra Medka
Ve čtvrtek 29. ledna byl ve věku 88 let odvolán z činnosti bratr ThDr. Rudolf Medek, emeritní biskup a farář CČSH, který působil v náboženských obcích v Humpolci, Nechanicích, Drahotuších, Prostějově, Morkovicích, Kroměříži a Zborovicích. Rozloučení se zesnulým se konalo 3. února ve sboru ve Zborovicích. Zesnulého bratra biskupa jsme vzpomenuli při nedělních bohoslužbách v náboženských obcích Brněnské diecéze v neděli 8. února.

red

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

UZDRAVENÍ OCHRNUITÉHO

Najdete pět rozdílů mezi obrázky k textu z Markova evangelia 2,1-12?

Řešení z čísla 6: Kázal po celé Galileji.

Jana Krajčířiková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik: Milan Udržal tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna, distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Předplatné: F. Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz. Reklama: A.L.L. production: tel. 234 092 866, e-mail: martina.machackova@predplatne.cz

ZEKUMENY

KRISTUS V SRDCI MÉM

V katedrále v britském Yorku byla dne 26. ledna 2015 uvedena do úřadu první biskupka anglikánské církve v Anglii, farářka Libby Laneová. O tomto historickém kroku, který anglikány poměrně rozděluje, informoval zpravodajský server BBC News. Libby Laneová se stala novou biskupkou v městě Stockport. Dvouhodinového obřadu se zúčastnilo více než 1000 lidí v čele s arcibiskupem z Yorku Johnem Sentamu. Kvůli odpůrcům změn v anglikánské církvi byl ceremoniál krátce zdržen. Libby Laneová událost označila za „silný a významný okamžik“. Dále řekla, že je to pro ni výjimečná událost a osobně se jí dostalo velké podpory, ale především se jedná o převratný okamžik v dějinách církve. Anglikánská církev v Británii jmenovala svou první biskupku Laneovou již v prosinci, čímž skončilo staletí trvající vedoucí postavení mužů v této církvi. Stalo se tak 20 let od okamžiku, kdy bylo ženám umožněno, aby v Británii vykonávaly kněžský úřad. Libby Laneová byla vysvěcena na kněžku v r. 1994 a úřad vykonávala v anglickém městě Blackburn v hrabství Lancashire. Od dubna 2007 byla vikářkou v hrabství Cheshire na severozápadě Anglie. Diskuse o biskupském svěcení žen vedla před lety málem k rozštěpení anglikánské církve, která v Anglii zahrnuje kolem 27 milionů pokřtěných věřících. Vedení církve v Anglii nakonec návrh schválilo loni v červenci a formálně potvrdilo v listopadu.

Anglikánská církev je v Anglii státní církví, v jejímž čele stojí panovník. Královna i vláda biskupské svěcení žen podpořily. Naopak

otevřeně proti potvrzení žen jako biskupů v Anglii bylo ještě nedávno silně tradicionalistické křídlo v církvi, které má teologické námítky a domnívá se, že to odporuje Biblii. Jako biskupky ženy slouží již léta v anglikánské církvi například v Austrálii, na Novém Zélandu, v Kanadě a ve Spojených státech. Silně proti svěcení žen jsou naopak anglikánské církve v Africe.

Dle ČTK a BBC

ODPOVĚDI K TESTU

Uvádíme odpovědi na test z „hudebního“ čísla 7.

1 B - Tato píseň vznikla v lesích blízko Kunvaldu.

2 B - Jedna z těch nejznámějších má první slovo moudrost.

3 B - Píseň byla původně součástí hry se zpěvy Fidlovačka.

4 A - Autorem písně „Vánoční noc“ je Adam Michna z Otradovic.

5 A + B + C - Všichni vyjmenovaní jsou spojeni s Jaroměřicemi n. Rokytanou.

6 B - Je to město Praha.

7 B - G. J. Mendel žil a pracoval ve stejné době jako Pavel Křížkovský.

8 B - Pavel Haas měl stejné životní zkušenosti jako Arnošt Lustig.

9 A + B + C - Modřanská polka je známá ve všech uvedených souvislostech.

10 C - S letem modulu Apollo 11 je spojen úryvek symfonie č.9, e-moll, Z Nového světa Antonína Dvořáka.

Husův Areopág...

Dokončení ze str. 3

Husova“. Gerson a jeho sorbonští muži se stanou mocnou posilou krále Zikmunda a podpoří jej v jeho požadavku, aby odstoupili všichni v té době „fungující“ papežové (Řehoř XII., Benedikt XIII., Jan XXIII.). Podle nich měla následovat volba zcela nového papeže. Sorbonnský rektor si vedle závažných „politických hrátek“ našel čas i na causu fidei (Jan Hus), která se do budoucna jevila jako zajímavá možnost, jak ukázat moc a autoritu koncilu (bez papeže) ve věci víry a mravů. Gerson po pár dnech pobytu v Kostnici předložil tříčlenné „husovské komisi“ 20 údajně bludných článků Mistra Jana, které vybral z jeho knihy *De Ecclesia (O církvi)*. Jsou to tytéž články, které již v minulosti zaslal Gerson pražskému arcibiskupovi Konrádu z Vechty, aby jej přinutil zasáhnout proti Husovi. Hus ještě v Praze slíbil, že na ně odpoví, což neučinil. Právě to mu nyní přitížilo, neboť mocný francouzský kardinál d'Ailly Husovo mlčení považoval za pohrdání kancléřem mocné univerzity v Paříži.

V únoru 1415 se pozice Husova ještě více zkomplikovala. Hus ani jeho přátelé nemohli spoléhat na „lavirujícího“ Zikmunda, papež Jan XXIII. byl v těžké defenzivě a otěže koncilu začal přebírat vlivný teolog a kancléř pařížské Sorbonny, který se netajil odporem k českému „kacíři“ Janu Husovi. Mistr Jan Hus měl před sebou poslední půl rok života. Snad si i připomněl dobovou latinskou sentenci: „Stále přemítejte o tom, co jsi, cos byl a co budeš.“

Není pochyb o tom, že Mistr Jan Hus již v této době tušil, že v sázce není jen jeho život, ale osud celé (jak bychom dnes řekli) české reformace!

Martin Chadima

